

Rapportage stand van zaken Aanpak Ring Zuid T1-2024

Voor Provinciale Staten Groningen

Introductie

Dit is de Rapportage Aanpak Ring Zuid voor Provinciale Staten van de provincie Groningen. Deze beschrijft in kort bestek de inhoudelijke en financiële stand van zaken van het project Aanpak Ring Zuid. Deze rapportage verschijnt drie keer per jaar, op basis van de Trimester-rapportages die de projectorganisatie Aanpak Ring Zuid voor de interne projectverantwoording opstelt.

Deze rapportage bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Stand van zaken werkzaamheden
- B. Financiën
- C. Communicatie met omgeving

Uitgebreidere overzichten en toelichtingen staan in de bijlagen.

Eerdere versies

- 13 november 2018 - PS Rapportage T2 2018
- 12 februari 2019 - PS Rapportage T3 2018
- 21 april 2019, PS Rapportage T1 2019
- 24 september 2019, PS Rapportage T2 2019
- 31 december 2019, PS Rapportage T3 2019
- 30 april 2020, PS Rapportage T1 2020
- 29 september 2020, PS Rapportage T2 2020
- 9 maart 2021, PS Rapportage T3 2020
- 15 juli 2021, PS Rapportage T1-2021
- 26 oktober 2021, PS Rapportage T2-2021
- 9 februari 2022, PS Rapportage T3-2021
- 19 mei 2022, PS Rapportage T1-2022
- 12 oktober 2022, PS Rapportage T2-2022
- 11 januari 2023, PS Rapportage T3-2022
- 30 mei 2023, PS Rapportage T1-2023
- 5 september 2023, PS Rapportage T2-2023
- 30 januari 2024, PS Rapportage T3-2023

A. Stand van zaken werkzaamheden januari - april 2024

De ontwikkelingen tot en met december 2024 zijn beschreven in de vorige PS Rapportages.

Actualiteit werkzaamheden sinds de vorige PS Rapportage

Dit voorjaar is de laatste hand gelegd aan het viaduct in de Ring West ter hoogte van het Stadspark en de aansluiting met de Leonard Springerlaan. Aansluitend is in maart Operatie Ring Zuid van start gegaan, waarbij stapsgewijs wordt toegewerkt naar de ingebruikname van de definitieve situatie van Vrijheidsplein, Julianaplein en Verdiepte Ligging. Deze operatie Ring Zuid wordt afgesloten met de openstelling van het hoofdwegennet. Tot nu toe verloopt Operatie Ring Zuid voorspoedig, ernstige opstoppen zijn tot op heden uitgebleven.

Voortgang clusters

Cluster Oost

In cluster oost is er voor het gewone oog weinig gebeurd. Dat is voor een deel te verklaren omdat de werkzaamheden buiten het gewone verkeer plaatsvinden en de impact van de werkzaamheden niet direct zichtbaar of hoorbaar is. Er zijn echter veel punten afgewerkt die nog openstonden. Zo zijn in de nachtelijke uren van maart 17.000 rozen geplant.

Daarnaast is de voorbereiding begonnen voor het aansluiten van het Europaplein aan de Verdiepte Ligging. Ook dat vindt in een bouwvak plaats, waardoor mensen daar geen hinder van ondervinden. Waar mensen wél veel hinder van ondervinden, zijn de storingen aan de Euvelgunnerbrug. Ondanks de testen die positief verliepen, is de brug meermalen in een storing geschoten op het moment dat de weg in gebruik was. Dat heeft tot files van meer dan een uur aan beide kanten geleid, en nog ernstiger, dat heeft geleid tot in ieder geval twee medische ongewenste situaties. Een daarvan was een ambulance met daarin een patiënt.

De brug wordt tijdens Operatie Ring Zuid vanaf begin mei opnieuw onder handen genomen: met name de combinatie van de vele veiligheidsonderdelen met vergaande, geavanceerde software, vereist nauwkeurige afstemming en bediening. Wanneer de wegen begaanbaar zijn en de brug wél gebruikt wordt, zal er voorlopig een omleiding worden opgezet om eerdergenoemde issues te voorkomen.

Cluster Zuiderplantsoen

In de Verdiepte Ligging is steeds meer afwerking zichtbaar. Barriers tussen de rijbanen zijn geplaatst, lichten in de tunnels hangen en branden, de stalen letters zijn aan de wanden bevestigd; allemaal kenmerken van het resultaat van veel voorbereidend werk. Letters kunnen bijvoorbeeld pas opgehangen worden als de steenstrips hangen, die pas kunnen worden opgehangen als de wanden klaar zijn. En zo voort. Aan de oostelijke ingang staan de voorbereide wanden klaar, die, zodra Operatie Ring Zuid aan de oostelijke zijde begint, op hun plek kunnen worden geschoven.

Voor fietsers is het nog even lastig ter hoogte van het Oude Winschoterdiep, omdat de bouwplaats nog steeds aan het water grenst. Daardoor moeten fietsers helaas een behoorlijk stuk omfietsen.

Cluster Julianaplein

In en rondom het Julianaplein zijn grote vorderingen gemaakt. De meeste vorderingen zijn voorbereidingen op Operatie Ring Zuid. Voor het Julianaplein betekent dat de aansluiting op de Verdiepte Ligging op vier punten, en op het Vrijheidsplein aan de westelijke kant op vier punten. Daarvan zijn er eind april, begin mei drie gereed. De laatste hand is bijvoorbeeld gelegd aan de 'tunnel' tussen de A28 en de A7 in westelijke richting, oftewel de verbindingsboog Assen-Drachten. Deze is begin mei in gebruik genomen.

Eind maart is de tijdelijke brug (de 'retrobridge') die het verkeer twee jaar lang over het Noord-Willemskanaal leidde, afgebroken. Daardoor was er tijdens Operatie Ring Zuid ruimte om het laatste gedeelte van de nieuwe vaste Julianabrug af te maken.

Op het onderliggende wegennet zijn de vorderingen met name te zien op de ovonde Brailleweg/ Maaslaan/Hoornsediep/Emmaviaduct. Het verkeer kan daar sinds dit voorjaar soepel langs, ook al heeft de ovonde nog niet zijn definitieve vorm.

Tot slot voor het Julianaplein: de verkeerslichten hebben 22 maart 2024 voor het laatste hun lichten laten schijnen op het Julianaplein. In de nacht zijn de verkeerslichten definitief weggehaald. Datgene waar het Julianaplein voorheen het meest geassocieerd werd en wat eerder als grootste verbetering werd gezien van de ombouw van de zuidelijke ring, is dus definitief geworden. Overigens wordt dat tegenwoordig niet meer als enige positieve punt gezien. Dat gegeven geeft erg goed het huidige sentiment rondom aanpak ring zuid weer.

Cluster West

De werkzaamheden in cluster West, rondom het Vrijheidsplein, waren in de eerste maanden van 2024 van het allergrootste belang. Dat heeft alles te maken met de start van Operatie Ring Zuid op 22 maart 2024. Om die operatie te kunnen laten starten, moesten de werkzaamheden in cluster west afgerond zijn. Het werd dan ook wel Fase 0 genoemd. De werkzaamheden waren namelijk noodzakelijk om de westelijke ringweg ter hoogte van het stadspark, als aansluiting op de A7 vanuit Drachten en als aansluiting op de N7 vanuit het Julianaplein mogelijk te maken. Zonder die aansluitingen (de eerste vanaf 22 maart en de tweede vanaf eind april) kon Operatie Ring Zuid niet beginnen omdat ring west de belangrijkste verkeersader op alle omleidingsroutes is. Het Vrijheidsplein is na eind maart voor het grootste deel af, Begin mei volgt de onderdoorgang tussen Martinplaza en Gasunie, waar het fietspad eveneens onderdeel van uitmaakt. Vanaf dan is het mogelijk om vanaf de Paterswoldseweg binnen enkele honderden meters de A7 te bereiken via de lange parallelweg die langs Gasunie loopt.

De oprit vanaf Hoogkerk/Peize is eveneens in maart onder handen genomen. Daardoor is er nu ook vanuit westelijke richting meer ruimte gekomen. De betreffende oprit loopt namelijk als rijstrook door en gaat ongemerkt over in de afrit richting ring west of de afslag Laan Corpus/Martiniziekenhuis. De A7 of N7 heeft daardoor nu zijn definitieve vorm met zes rijstroken gekregen.

B. Financiën

In de PS-rapportage Aanpak Ring Zuid T3-2023 hebben wij u geïnformeerd dat Combinatie Herepoort melding heeft gemaakt van verder oplopende verliezen in het project Aanpak Ring Zuid. Met onze brief van 9 april 2024 (ons kenmerk 2024-049102) hebben wij u geïnformeerd dat de informatie die wij hierover van Combinatie Herepoort hebben ontvangen onder geheimhouding voor u ter inzage ligt in de statenkast.

Zoals ook in voorgaande rapportage is vermeld hebben rijk en de provincie in 2023 afspraken gemaakt over de financiële issues die nog speelden bij Aanpak Ring Zuid. De verschillende exogene risico's (exorbitante prijsstijgingen, indirecte Covid-kosten en het btw-issue) zijn hierbij in samenhang beschouwd. Het Rijk voegt voor de exogene risico's € 40 miljoen toe aan het projectbudget. De overige kosten worden gedekt uit de toekomstige budgetindexering (IBOI) van de uitvoeringskosten en uit het onvoorzien.

De financiële mutaties in de T1-periode zijn beperkt in omvang, mede als gevolg van de korte periode tussen de T3-rapportage uit 2023 en de T1-rapportage 2024.

*Stand van zaken financiën (bedragen * € miljoen)*

	Prognose 2024 T1	Prognose 2023 T3	Mutatie t.o.v. 2023 T3
Actueel budget 1)	842,8	842,2	+0,6
Prognose eindstand uitvoeringskosten	842,4	842,1	+0,4¹
Engineering- en bouwkosten Opdrachtnemer 2)	719,4	718,5	+0,9
Engineering- en bouwkosten Opdrachtgever	3,8	3,8	
Vastgoedkosten/ nadeelcompensatie	14,5	14,5	
Bijkomende kosten	43,0	43,0	
Mobiliteitskosten 3)	12,8	12,7	+0,1
Onvoorzien 4)	49,0	49,6	-0,6

Tabel 1: Financiën 2024 T1

- 1) De budgettoename met € 0,6 miljoen is het gevolg van bijdragen voor het verwijderen van Chroom-VI (€ 0,3 miljoen), bijdragen voor verleggingen van kabels en leidingen (€ 0,2 miljoen) en overeengekomen wijzigingsverzoeken op verzoek van derden (€ 0,1 miljoen). Voor deze wijzigingen moet aanvullend budget worden geleverd.
- 2) Dit betreft de prognose van de kosten die ARZ aan Combinatie Herepoort verschuldigd is. De toename van € 0,9 miljoen komt door diverse verzoeken tot wijziging (VTW's) en verzoeken tot kostenvergoeding (VTK's), waarvan € 0,3 miljoen in verband met aangetroffen Chroom VI.
- 3) Betreft een bijdrage aan de tijdelijke doseerinstallaties bij Zuidhorn ten behoeve van Operatie Ring Zuid 2.0.

¹ Verschil door afronding

- 4) De afname wordt vooral veroorzaakt VTW's en VTK's waar geen extra budget tegenover staat. De onder 3) genoemde bijdrage aan de doseerinstallaties is eveneens onttrokken aan het onvoorzien.

Op basis van de huidige inzichten is sprake van een gezonde financiële situatie voor de uitvoeringskosten van Aanpak Ring Zuid.

C. Communicatie omgeving

De communicatie in het eerste kwartaal van 2024 is op te splitsen in ten eerste directe burens en wijken aangrenzend aan het tracé, ten tweede de stad Groningen en ten derde de provincie. Daarnaast was met name communicatie door Groningen Bereikbaar gericht op de gehele regio vanaf Zwolle tot en met Harlingen tot en met Emmen.

De direct aanwonenden hebben nagenoeg allemaal bewonersbrieven ontvangen waarin de werkzaamheden benoemd zijn en de daarbij behorende overlast in geluid/licht/avond- en nachtwerk en de overlast in stremmingen, verkeersmaatregelen. Ook zijn zij uitgenodigd voor inloopavonden die twee weken lang hebben plaatsgevonden, zodat zij rechtstreeks vragen en zorgen konden delen. Tot slot is de ARZ-fietskar ingezet om de wijken in te gaan, zodat in contact komen met het project zo laagdrempelig mogelijk is gemaakt. Op deze manier hebben veel buurtbewoners hun weg naar het project gevonden. Naast een aantal zorgen en vragen, werden overigens vooral veel positieve geluiden gedeeld en hebben we kunnen constateren dat mensen erg positief zijn over de reeds afgeronde onderdelen.

De stad Groningen heeft een iets minder persoonlijke benadering gekregen, maar is desalniettemin via meer digitale manieren ook bediend in vragen en zorgen. Die grenzen doorgaans meer aan de verkeerstechnische kant. Dat zijn vragen zoals: kan ik nog wel van A naar B? De fietskar met paviljoenvoorlichters is ook op de minder voor de hand liggende plekken ingezet, zoals de Grote Markt of Lewenborg. Via social media hebben we eveneens veel kunnen delen over voortgang en aanstaande stremmingen.

De inwoners in de provincie zijn op de meest digitale manier geïnformeerd, alhoewel velen via hun (Stad-)werkgevers ook de meer klassiekere vormen van informatie (die initieel bij aanpak ring zuid en Groningen Bereikbaar vandaan kwam) hebben ontvangen. Via de informele kanalen en gezien het grote aantal excursieverzoeken van deze werkgevers kan worden geconcludeerd dat de bekendheid met het project en de verwachtingen over het resultaat van de werkzaamheden (cq. de stremmingen) enerzijds en het tijdpad van de werkzaamheden anderzijds niet alleen realistisch maar ook positief zijn.

Nieuwe documenten op de website www.aanpakringzuid.nl

In de vergadering van uw Staten van 1 juli 2020 hebben wij toegezegd in deze rapportage voortaan een lijst op te nemen met de documenten die sinds de vorige rapportage aan de website van het project zijn toegevoegd. Zie voor deze lijst de bijlage.

Bijlage bij A. Correspondentie aan uw staten sinds gunning project:

<i>datum</i>	<i>kenmerk</i>	<i>Onderwerp</i>
15 april 2016	Brief 2016-21.539/15/V.3	Voorlopige gunning project Aanpak Ring Zuid
12 mei 2016	Brief 2016-26.231/19/A.15	Definitieve gunning project Aanpak Ring Zuid
26 oktober 2016	Brief 2016-61.665/43/A.26	Aanpak Herepoort bij reconstructie Zuidelijke Ringweg
28 maart 2017	Brief 2017-08410/12/A.15	Wijziging Ontwerp Tracé Besluit (in verband met 3 optimalisaties)
9 mei 2017	Voordracht 24/2017	Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen over de stand van zaken Aanpak Ring Zuid en het voorstel tot uitvoering van de no regret maatregel optimalisatie fiets- en voetgangerstunnel Esperanto.
5 september 2017	Brief 2017-078.008/36/A.18	Schriftelijke vragen tunnelveiligheid Ring Zuid
12 september 2017	Brief 2017-083.949/37/A.34	Wijziging Tracébesluit Aanpak Ring Zuid
8 november 2017	Brief 2017-096.876/45/A.15	Herijking Aanpak Ring Zuid
21 juni 2018	Brief 2018-039.539/25	Stand van zaken Aanpak Ring Zuid
18 juli 2018	Brief 2018-047.162/29/A.54	Stand van zaken zomerstremming Zuidelijke Ringweg
18 september 2018	Brief 2018-061.931/38/A.13	Voortgang Zuidelijke Ringweg Groningen
1 oktober 2018	Brief 2018-033.153/39/A.6	Schriftelijke vragen problemen Helperzoomtunnel
1 oktober 2018	Brief 2018-051.151/39/A.9	Schriftelijke vragen over ontwikkelingen rondom Zuidelijke Ringweg Groningen
9 november 2018	Brief 2018-074.889/45/A.7	Schriftelijke vragen naar aanleiding van een artikel in Cobouw
13 november 2018	Brief 2018-076.363/46/A.21	PS-rapportage T2-2018 Aanpak Ring Zuid
27 november 2018	Brief 2018-076.301/48/A.6	Schriftelijke vragen over de Ring Zuid Groningen
20 december 2018	Brief 2018-088.616/51/A.40	Aanpak Ring Zuid, Advies commissie Hertogh
22 januari 2019	Brief 2019-004195/4/V3	Beantwoording verzoek inzage advies commissie Hertogh
12 februari 2019	Brief 2019-007724/7/A.6	PS Rapportage T3-2018 Aanpak Ring Zuid
28 maart 2019	Brief 2019-021313/13/V4	Plan van Aanpak commissie Hertogh
23 april 2019	Brief 2019-033529/17/A.28	Schriftelijke vragen naar aanleiding van overlast Van Eedenstraat
21 mei 2019	Brief 2019-038177/20/A.18	PS Rapportage T1-2019 Aanpak Ring Zuid
24 september 2019	Brief 2019-082001/39/A.10	PS Rapportage T2-2019 Aanpak Ring Zuid
18 november 2019	Memo, aanvullend bij brief van 24 september 2019	Overzicht Loket Damwand per 18 november 2019
19 december 2019	Brief 2019-112080/51	Aanpak Ring Zuid, stand van zaken december 2019, bericht prof.dr.ir. Hertogh
12 februari 2020	Brief 2020-010573/7/A.17	PS Rapportage T3-2019 Aanpak Ring Zuid
20 februari 2020	Memo statengriffie op verzoek statenfractie SP	Memo chronologisch overzicht rol PS in project Aanpak Ring Zuid
12 mei 2020	Brief 2020-045040/20/A.25	Schriftelijke vragen over werkzaamheden Zuidelijke Ringweg
15 juni 2020	Brief 2020-050497/24/A.12	PS Rapportage T1-2020 Aanpak Ring Zuid
6 juli 2020	Brief 2020-063753	Vertrouwelijke bijeenkomst Aanpak Ring Zuid
8 juli 2020	Voordracht 2020-066020	Bekrachten geheimhouding inzake informatie Hoofdlijnenakkoord

29 september 2020	Brief 2020-080743	PS Rapportage T2-2020 Aanpak Ring Zuid
7 oktober 2020	Brief 2020-088309	Beantwoording schriftelijke vragen
10 november 2020	Brief 2020-101182	Beantwoording schriftelijke vragen
19 januari 2021	Voordracht 2021-005831	Opheffing geheimhouding
19 januari 2021	Voordracht 2020-079949 + bijlagen	Extra bijdrage aan project Aanpak Ring Zuid
2 februari 2021	Brief 2021-010637	Beantwoording gestelde vragen over vertrouwelijkheid inzake Aanpak Ring Zuid
2 maart 2021	Brief 2021-018280	Beantwoording statenvragen PVV over Aanpak Ring Zuid
9 maart 2021	Brief 2021-019682	PS rapportage T3-2020 Aanpak Ring Zuid
17 maart 2021	Brief 2021-022381	Beantwoording statenvragen diverse partijen over rapport Horvat en voortgang Aanpak Ring Zuid
20 april 2021	Brief 2021-035002	Beantwoording statenvragen PVV naar aanleiding van het rapport Horvat
15 juli 2021	Brief 2021-057298	PS rapportage T1-2021 Aanpak Ring Zuid
26 oktober 2021	Brief 2021-089621	PS rapportage T2-2021 Aanpak Ring Zuid
23 december 2021	Brief 2021-119220	Rapport Projectinvesteringen Aanpak Ring Zuid in Noord-Nederland
9 februari 2022	Brief 2022-010126	PS rapportage T3-2021 Aanpak Ring Zuid
19 mei 2022	Brief 2022-045132	PS rapportage T1-2022 Aanpak Ring Zuid
24 juni 2022	Brief 2022-057028	Aanbieden rapport Commissie Onderzoek Kostenoverschrijdingen Aanpak Ring Zuid (commissie Remkes)
12 oktober 2022	Brief 2022-100926	PS rapportage T2-2022 Aanpak Ring Zuid
11 januari 2023	Brief 2022-130218	PS rapportage T3-2022 Aanpak Ring Zuid
18 april 2023	Brief 2023-040492	Aanpak Ring Zuid - afspraken financiële issues
30 mei 2023	Brief 2023-050689	PS rapportage T1-2023 Aanpak Ring Zuid
5 september 2023	Brief 2023-086897	PS rapportage T2-2023 Aanpak Ring Zuid
30 januari 2024	Brief 2024-007680	PS rapportage T3-2023 Aanpak Ring Zuid
9 april 2024	Brief 2024-049102	Informatie Aanpak Ring Zuid
9 april 2024	Brief 2024-047925	Beantwoording statenvragen Partij voor het Noorden en D66 over Aanpak Ring Zuid

Bijlage bij C. Communicatie

(Aankondigingen van) werkzaamheden en bijbehorende bewonersbrieven staan op de website van Aanpak Ring Zuid:

<https://www.aanpakringzuid.nl/bibliotheek/bewonersbrieven>

Lijst toegevoegde documenten op website www.aanpakringzuid.nl

Op de website van het project www.aanpakringzuid.nl/bibliotheek zijn tal van documenten in te zien en te downloaden, ondergebracht in de rubrieken:

- Plandocumenten
- Uitvoeringsdocumenten
- Nieuwsbrieven, kranten en brochures
- Bewonersbrieven
- Overleggen en bijeenkomsten
- Brieven van B&W en GS
- Planhistorie (voor 2014)

Sinds de vorige voortgangsrapportage zijn de volgende documenten toegevoegd aan de website:

- (Aankondigingen van) werkzaamheden en bijbehorende bewonersbrieven/presentaties.
- Brieven van B&W en GS: brieven van B&W en GS aan de raad van de gemeente Groningen dan wel uw Staten.
- Jaaroverzicht 2023